

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku
Poslijediplomski specijalistički studij Kreativne terapije, smjer art terapija

TEMA: „Izgradnja društva dobrodošlice“, Udruga „Mi“ – Split i UNHCR Hrvatska
NAZIV ART-TERAPIJSKOG PROTOKOLA: „Land art“ / „Geo kolaži“
Pripremila: Barbara Ivković Cikač

Aktivnost: Land art/ Geo kolaži „Moje sigurno mjesto“
Vrsta rada: Grupni rad/ Individualni
Predviđeno trajanje: 90- 120 min

OPIS

Aktivnost: Land art/ Geo kolaži zamišljena je u trajanju od 90-120 min i odnosi se na izradu mandale u formi land arta na za to predviđenoj lokaciji u grupi s jednim ili dva voditelja. Obuhvaća pripremu i markaciju željene površine za rad, te opcionalno idejne skice radova. Za rad na otvorenom voditelj mora poznavati i posjetiti odabranu lokaciju za rad.

POPULACIJA: mladi, migranti, pripadnici različitih manjina.

UVJETI:

Za provedbu ove aktivnosti potrebna je površina poput parka, plaže, šume, livade ili dvorišta. Ovisno o načinu intervencije provjeriti je li potrebna suglasnost /dozvola za korištenje površine.

Ukupan broj sudionika ovisi o iskustvu i preferenciji voditelja i samoj grupi, preporuka su 4- 10 sudionika. Za provedbu ove aktivnosti potrebno je osnovno poznavanje engleskog ili hrvatskog jezika ili pomoć pri prevodenju koju mogu pružiti i drugi sudionici grupe kako bi se objasnio tijek aktivnosti, te za razgovor koji se tiče kratkog osvrta na rad.

PRIBOR I MATERIJAL: (*po izboru)

Mobitel s kamerom ili fotoaparata za dokumentiranje nastalih djela (voditelj);

Po izboru: grablje, trimmer*, kosilica*, dugačak štap, zaštitne rukavice i naočale;

Za markaciju: štap, konop, sprej*, kreda;

Za izradu skice: blok za crtanje, papiri, ugljen, paste, olovke, kemijske,; platnene vrećice za skupljanje lišća, kamenčića i drugih materijala koje se može odmah slagati u kompozicije ili ponijeti u zatvoreni prostor;

MOGUĆE POTEŠKOĆE:

- transport sudionika na lokaciju
- prikupljanje dozvola za određenu lokaciju
- lokacija bez pristupa toaletu
- vremenski uvjeti (hladnoća, vrućina, kiša, vjetar)
- interes i zanimanje prolaznika

Ova aktivnost može se prilagoditi vanjskom i unutarnjem prostoru. Može se izvesti na obližnjoj livadi, parku, šumi, plaži, vrtu, dvorištu ili dostupnom unutarnjem prostoru.

GEO KOLAŽI (za rad u zatvorenom prostoru)

Osim voditelja, prirodne materijale mogu prikupiti i sudionici. Voditelj može predložiti sudionicima mjesta u blizini za koje možda ne znaju, za pronalaženje prirodnih materijala koje mogu sami prikupiti i donijeti na susret.

Pripremiti A3 veličinu kartona, tvrdi papir, ili tkaninu (platna) koja će služiti kao podloga. Uz prirodne materijale može se koristiti ljepilo (drvofiksa) i tkanine prirodnog porijekla (vuna, lan, filc, juta) i boje.

Papir ili nenavučeno platno na koje se mogu slagati, otiskivati ili lijepiti tragovi: zemlja, lišće, trava, latice cvijeća, lijepiti ili bojati prirodni materijali...

UPUTE ZA AKTIVNOST “Moje sigurno mjesto”

Uvod: Voditelj u edukativnom uvodnom dijelu (5 min) upoznaje sudionike s umjetničkom formom land arta i mandale, te prilaže nekoliko fotografija primjera land arta kako bi sudionici mogli steći jasniju predodžbu o tome što će raditi.

1. IZRADA SKICE “Moje sigurno mjesto”.

Voditelj pokazuje grupi jednu do dvije tehnike opuštanja (disanja ili hoda kroz prostor). Potom se daje uputa da se na papiru nacrtaju kružnice koje sadrže jedan ili više prstenova unutar koje sudionici crtaju “svoje sigurno mjesto”. Svaki rad sadrži naziv koji sudionici zapisuju na poledinu papira. Oni koji aktivnost izvode u zatvorenom prostoru nakon nacrtane kružnice mogu odmah prijeći na izradu svog sigurnog mjesta od prikupljenih i kombiniranih materijala.

2. DOLAZAK NA LOKACIJU

Pronađite mjesto gdje želite raditi i prošetajte se unutar odabranog prostora. Materijali se prikupljaju u šetnji ili unaprijed prije dolaska na lokaciju. Voditelj mora ograničiti vrijeme šetnje i vrijeme pronalaženja “pravog mjesta”. Svaki sudionik pronalazi mjesto za svoju kružnu kompoziciju koja ovisno o veličini grupe i površine na kojoj se radi zauzima za svakog isti promjer. Sudionici se prije početka rada raspoređuju u prostoru stojeći otprilike u središtu svoje kružnice za rad okrenuti jedni prema drugima.

Markiraju središte kružnice i vanjske prstenove. Započinju s izradom svog sigurnog mjesta u obliku mandale. Sudionici mogu slagati ili grabljati lišće, kamenje, pijesak, zemlju u oblike, mogu odstranjivati kamenje, travu ili lišće s tla, mogu kositi površinu (na primjer travu, žito).

Vrijeme izrade sigurnog mjesta može se ograničiti i prilagoditi grupi. Preporuka za izradu je do 45 min ako se radi o kružnicama promjera između 2-4m.

3. DOKUMENTIRANJE I OSVRT

Po završetku aktivnosti grupa ili voditelj (uz dopuštenje prisutnih) fotografiraju nastale forme iz ptičje perspektive.

Grupa razgleda “sigurna mjesta” i voditelj uvodi razgovor o iskustvu ove aktivnosti. Ukoliko je mjesto gdje se inače sastaju s voditeljem kao grupa u neposrednoj blizini, razgovor se može nastaviti i u zatvorenom prostoru.

Voditelj potiče dijeljenje iskustva i promišljanja o radu.

Pitanja koja se mogu pojaviti vezana su uz pojedinačne doživljaje procesa rada, načinima i pristupima obradi površine, iskustvo rada s prirodnim materijalima, sigurnom mjestu, dijeljenje iskustva vezanih uz rad na otvorenom, doticanja i rada s

prirodnim materijalima (odbojnosti, različita osjetilna iskustva). Pitanje koje se može postaviti: Koja je vaša najranija/ najdraža uspomena povezanosti s prirodom?

*Fotografirane radove voditelj ili članovi grupe ukoliko im je dostupno mogu dati razviti ili isprintati u boji u malom formatu prigodnom da se smjesti na poleđini tvrdog papira, u malom okviru, ili koricama knjige, kao uspomena i podsjetnik.

LAND ART

Svrha stvaranja likovnih djela u prirodi je iskustvo prirodnog okruženja i korištenje prirodnih materijala. Land art nastaje u prirodi od prirodnih materijala svojstvenih za odabrano mjesto. Land art daje priliku za istraživanje lokacije rada i materijala pronađenih na licu mjesta ovisno o terenu (zemlja, pijesak, školjke, naplavine, kamenje, trava, blato, lišće, slama, borove iglice i šiške, grančice, cvijeće, bobice, ugljen, trstika, i drugi).

Ova aktivnost pobuđuje sve osjetilne razine. Prednosti rada s prirodnim materijalim su: direktan rad rukama potiče taktilno iskustvo na senzornoj razini, kontakt s prirodnim materijala doprinosi trenutnom smanjenju anksioznosti, depresiji i pomaže uzemljenju. Rad u grupi doprinosi socijalnoj interakciji i smanjuje osjećaj izoliranosti. Kretanje u prostoru pomaže otpuštanju napetosti u mišićima, smanjenju stresa, potiče kreativnost i znatiželju o onom što se nalazi oko nas, potiče usredotočenost na trenutak i opažanje, upoznavanje okoline i mjesta na kojem se trenutno nalazimo iz drugačije perspektive, te je usmjereno na prolaznost (i dobrog i lošeg) i upostavljanju povezanosti s novom lokacijom,

Case Study / Land art workshop for youth CommUnity Project

Svibanj 2021.

Broj sudionika: 4 + 2 voditelja

Trajanje: 3h

Plac veličine 70 x 30 metar

a.

Za ovu aktivnost sa sudionicima smo se sastali u prostoru Centru za mlade gdje su se na tjednoj bazi održavali naši susreti, kako bismo prikupili potreban materijal. Potom smo zajedno otišli na odabranu lokaciju koju smo prethodno istražili. Po završetku smo se uputili u Centar za mlade gdje smo razgovarali o procesu rada, iskustvu nove forme izražavanja i osobnih dojmova.

Sudionici su napravili nekoliko skica mandala, različitih uzoraka i ornamenata. Sudionici su istraživali krajolik, i pronalazili materijale iz okruženja; biljke, kamenje, zemlju, otpad i slagali ih u male kružne kompozicije, ponavljajući određene elemente i redoslijed (ritam). Uz pomoć voditelja su postavili početnu i završnu točku na tlu.

Slika 1 “Priprema terena- kružnica i prstenovi”

Označeno je središte kruga te tri prstena različite udaljenosti. Na raspolaganju su imali trimmer kojim su uklanjali travu hodajući unutar krugova te tako stvarali ornamente i uzorke. Sudionici su promatrali prirodu kao izvor inspiracije i stvaranja. U grupnom radu prošli su kroz proces kreiranja, osmislili dijelove uzorka kompozicije i ideje proveli u djelo. Uzorci izvan kružnih kompozicija su improvizacija. Radovi su dokumentirani fotoaparatom, kamerom i dronom. Međutim, sve do dolaska drona, grupa nije znala kako izgleda ono što su napravili. Sudionici su bili zadivljeni konačnim rezultatom viđenim na kameri. Bili su ponosni i uzbuđeni kako su "samo koseći travu" promijenili pogled na krajolik, ali i na njih same.

Slika 3 “Pogled iz zraka”

Aktivnost "Land art" pokazala se dobro prihvaćena među skupinom adolescenata. Ova kao i brojne druge aktivnosti osmišljeni su u sklopu projekta Youth Creative CommUnity. Cilj programa likovnih radionica kojih sam autor i suvoditelj, bio je objedniti različite skupine u svrhu povezivanja, multikulturalne tolerancije i poticanje društvene uključenosti. Ova aktivnost nadograđena je i prilagođena programu udruge "Mi" i cilju osnaživanja migranta, društvene inkluzije i povezivanja zajednice putem kreativnog izražaja.